

Barbara Kołodziej

Podstawy kontaktu pracownika wyższej uczelni ze studentem wykazującym objawy zaburzenia psychicznego : sprawozdanie z konferencji, Katowice, 10 października 2014

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy nr 4, 149-151

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

**PODSTAWY KONTAKTU PRACOWNIKA WYŻSZEJ UCZELNI
ZE STUDENTEM WYKAZUJĄCYM OBJAWY ZABURZENIA
PSYCHICZNEGO – SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI
KATOWICE, 10 PAŹDZIERNIKA 2014**

W dniu 10 października 2014 roku, w gmachu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego odbyła się konferencja, do udziału, w której zaproszono pracowników administracji, bibliotek oraz nauczycieli akademickich Uniwersytetu Śląskiego. Jej tematem były relacje osób zatrudnionych na uczelni ze studentami wykazującymi objawy zaburzeń psychicznych. Spotkanie miało na celu przybliżenie ludziom pozostającym w bezpośrednim kontakcie ze studentami podstawowych zasad kształtowania relacji z osobami przejawiającymi różnego rodzaju objawy dysfunkcyjne. Osoby prowadzące szkolenie przedstawiły uczestnikom informację o sposobach rozpoznawania symptomów zaburzeń psychicznych, oraz pokazały jak reagować na zachowanie i szczególne potrzeby studentów, między innymi w jednostkach obsługi studenta (np. dziekanaty, biblioteki), a także podczas zajęć dydaktycznych.

W pierwszej części szkolenia zaprezentowano półgodzinny film dotyczący depresji u osób dorosłych przygotowany na potrzeby kampanii społecznej Województwa Śląskiego. Około 10% populacji dorosłych, a 15% osób po 65 roku życia cierpi na tę jednostkę chorobową. W filmie przedstawiono podstawowe objawy choroby do których zaliczono: smutek, zaburzenia snu, spadek energii. Wskazano na główne przyczyny depresji zaszeregowane do kilku grup czynników wywołujących chorobę, którymi są kolejno: czynniki biologiczne (zaburzenia ośrodkowego układu nerwowego), czynniki genetyczne, czynniki neurohormonalne, czynniki psychologiczne. Zaprezentowano skutki depresji, która jest chorobą nie tylko ducha, ale i ciała. U chorych pojawia się szereg objawów somatycznych. Słuchacze zapoznali się z obrazem klinicznym choroby i działaniami profilaktycznymi pierwotnymi (eliminacja czynników ryzyka np. stresu) oraz wtórnymi (wczesne rozpoczęcie leczenia choroby).

Komentarz oraz podsumowanie wyświetlonego filmu wygłosił konsultant wojewódzki w dziedzinie psychiatrii dr hab. nauk medycznych Robert Pudło. Prelegent położył nacisk na dostrzegalne objawy, których stwierdzenie pomaga w rozpoznaniu choroby u studentów. Są to przede wszystkim: brak kontaktu wzrokowego, smutny wyraz twarzy, uboga mimika, cichy głos, odbiegający od normy wygląd, ubranie, zaniedbania higieniczne, spowolnienie lub niepokój w ruchach lub mowie, wzdychanie, płacz. Osoby z depresją zgłaszają często następujące dolegliwości: smutek, poczucie stałego zmęczenia, ociężałość, niechęć do pracy, do wykonywania codziennych czynności, ciągłe martwienie się (o dziś, o jutro), poczucie wewnętrznego napięcia i niepokoju. W ich zachowaniu zauważa się: stronienie od znajomych, gorszą pamięć, trudności ze skupieniem uwagi przy czytaniu czy oglądaniu telewizji, płytki, przerywany sen oraz wczesne budzenie się i złe samopoczucie rano. Dr Pudło zapoznał słuchaczy także ze schematem leczenia farmakologicznego, które jest długotrwałe i obejmuje trzy fazy: fazę ostrą (6–12 tygodni), fazę leczenia podtrzymującego (co najmniej 6 miesięcy), fazę leczenia profilaktycznego (co najmniej 1 rok).

Drugą część spotkania poprowadziły pracownicy Centrum Obsługi Studenta UŚ – Justyna Szostek i Magdalena Bolek. Przedstawiły specyficzną sytuację studenta, która predestynuje do wystąpienia różnych zaburzeń w sferze zdrowia psychicznego. Oddalenie od rodziny, potrzeba dostosowania się do nowego otoczenia, nowy sposób uczenia się, trudności w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru drogi zawodowej – to tylko wybrane sytuacje mogące mieć wpływ na pojawienie się określonych zaburzeń psychicznych. Wśród najczęściej występujących zaburzeń psychicznych prelegentki wymieniły: zaburzenia lękowe, zaburzenia odżywiania, zaburzenia osobowości, zaburzenia adaptacyjne, zaburzenia nastroju (w tym depresja) oraz zaburzenia psychotyczne. Niepokojącymi objawami wskazującymi na możliwość pojawienia się określonego zaburzenia mogą być przede wszystkim: zaniedbanie higieny osobistej, nadmierna podejrzliwość, powtarzające się skargi do władz uczelni (urojone historie), zachowania nieadekwatne do sytuacji, nadmierna fascynacja tematem śmierci, brak orientacji w miejscu i czasie, nadmierne rozdrażnienie czy też nagłe wycofanie się z kontaktów społecznych. W dalszej części spotkania prelegentki zaprezentowały również praktyczne zachowania osób zdrowych w kontakcie z osobą dotkniętą zaburzeniami. Podkreśliły, że w Uniwersytecie Śląskim wypracowano szereg form wsparcia studenta – w wystąpieniu zostały one szczegółowo omówione. Wskazano przy tym, że konkretną pomoc można otrzymać, korzystając z informacji zawartych na stronach internetowych: www.wieciem.us.edu.pl, www.student.us.edu.pl. Dla studentów z przyznanym orzeczeniem niepełnosprawności możliwe jest także zindywidualizowanie nauki poprzez udział w programie Indywidualnego Dostosowania Studiów. Pracownicy Centrum Obsługi Studenta UŚ przeprowadzili również kampanię „Co Nas Spina? – Studencie zadbaj

o swoją psychikę!”, której celem było przybliżenie studentom i pracownikom UŚ zagadnienia higieny zdrowia psychicznego. Głównymi zadaniami kampanii było przekazywanie wiedzy na temat zaburzeń psychicznych, kształtowanie tolerancyjnych postaw wobec osób zaburzonych psychicznie, kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, promowanie higieny zdrowia psychicznego oraz integracja z osobami zaburzonymi psychicznie i wsparcie ich pełnego funkcjonowania w społeczności. Wydany został przygotowany na rzecz kampanii *Poradnik dla studentów i pracowników UŚ – savoir-vivre wobec osób zaburzonych psychicznie*.

Na zakończenie spotkania Patrycja Szostok (pracownik Zakładu Dziennikarstwa UŚ) przedstawiła problematykę sprawnej komunikacji głównie pomiędzy studentami a pracownikami obsługi i administracji oraz pracownikami naukowymi. Na kilku przykładach pokazała trudności w komunikacji np. pomiędzy studentem a pracownikiem dziekanatu. Wskazała na funkcjonujące w obu środowiskach stereotypy „typowego studenta” czy „pani z dziekanatu”, które zaburzają sprawność komunikowania się. Zaproponowała praktyczne rozwiązania, które miałyby pomóc obu stronom lepiej artykułować wzajemnie potrzeby i oczekiwania (m.in. dostosowanie godzin i dni otwarcia do siatki zajęć studentów, podawanie aktualnych informacji dla studentów na stronach www).

W spotkaniu uczestniczyli pracownicy bibliotek, dziekanatów oraz pracownicy naukowcy UŚ, co jednoznacznie wskazuje na potrzebę organizowania konferencji podejmujących trudne zagadnienia zdrowia psychicznego. Wszyscy uczestnicy prelekcji otrzymali komplet materiałów pomocniczych (wraz z płytą CD zawierającą film dotyczący depresji) oraz uzyskali wiedzę w zakresie objawów podstawowych zaburzeń psychicznych i nauczyli się, w jaki sposób reagować na nietypowe zachowania studentów oraz jak doradzić studentowi w sprawie uzyskania specjalistycznej pomocy.